

İcra takibine konu yapılmış alacakların haricen tahsilinde “İcra Harcının” ödenmesi hakkında

BFS - 2017/06
İstanbul, 05.10.2017

Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu tarafından, icra takibine alınan alacakların, borçlu ile anlaşarak icra müdürlüğü dışında tahsil edilmesi halinde “İcra Harcı” ödenip ödenmediği konusu bankacılık sektöründe araştırılmaktadır.

Bu nedenle, konu hakkında ilgili mevzuatlar gözönüne alınarak, takibe konu edilmiş alacakların icra müdürlükleri haricinde tahsil edilmesi halinde icra tahsil harcı ödenmesinin gerekip gerekmediği, harcın muhatabının kim olacağı hususlarındaki değerlendirmeler sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

KONUYA İLİŞKİN MEVZUAT:

Harçlar Kanunu'na göre; alacağın tahsilinin icra müdürlükleri kanalıyla yapılması halinde, icra dosyasının bulunduğu aşamaya göre icra harcı alınmaktadır. Kanuna göre;

- Ödeme veya icra emrinin tebliği üzerine hacizden evvel ödenen paralardan (Yüzde 4,55)
- Hacizden sonra ve satıştan önce ödenen paralardan (Yüzde 9,10)
- Haczedilen veya rehinli malların satılıp paraya çevrilmesi suretiyle tahsil olunan paralardan (Yüzde 11,38)

Oranlarında harç tahsil edilmektedir.

Uygulamada, borçlu, ödeme emrindeki tutarı icra müdürlüğüne ödediğinde, takibin aşamasına göre hesaplanan tahsil harcı alacak tutarına eklenerek bulunan toplam tutar borçludan tahsil edilmektedir. Tahsil harcının düşülmesinden sonra kalan tutar takip dosyasına ödeme olarak girmektedir.

Ancak uygulamada borçlular ödemelerini zaman zaman icra müdürlükleri dışında doğrudan alacaklısına da yapabilmektedir.

İcra İflas Kanunu'nun 15. Maddesinde; “icra harcının borçluya ait olduğu” açıkça hükme bağlanmıştır. Yani, İcra İflas Kanununa göre icra tahsil harcı borçlu tarafından ödenmesi gereken bir yükümlülüktür.

Vergi mevzuatında, icra müdürlüğü aracılığıyla yapılan tahsilatlar düzenlenmiş, ancak borçlu

ile alacaklı arasında haricen gerçekleşen tahsilatlarda icra harcının tahsiliyle ilgili olarak özel bir düzenleme yapılmamıştır.

Harçlar Kanunu'nun "Mükellefiyetle İlgili Hükümler" bölümündeki 125. maddesinde de; "Bu kanunun ilgili kısımlarında mükellefiyet hakkında konulmuş hükümlerin aksine, özel kanunlarda hüküm bulunduğu takdirde özel kanun hükmü uygulanır." Şeklinde konu hakkında açıklama yapılmıştır.

Vergi mevzuatı bu hüküm ile İcra İflas Kanunu'nun 15. maddesine atıf yapmaktadır. Buna göre, harcın borçlusunu ve muhatabı borçlu taraftır ve bunu takip sorumlusu da icra müdürlükleridir.

SONUÇ:

Borcun haricen tahsil edilmesi halinde icra müdürlüklerinin konuya bir katkısının bulunmaması nedeniyle harç ödenmesinin gerekmediği ileri sürülebilir. Zira harçlar, kamunun verdiği hizmetlerin bir karşılığı olarak tahsil edilmektedir. Bu nedenle, tahsilat icra müdürlükleri aracılığıyla yapıldığında, işlemin zorluk derecesine göre belirlenen oranlarda harç tahsil edilmektedir. Bu uygulama, icra tahsil harcının, tahsilatın icra müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmesi halinde alınacak bir bedel olduğunu göstermektedir.

Konuyla ilgili mevzuattan anlaşılacağı üzere harcın muhatabının borçlu olduğu konusu nettir. Ancak, takip konusu alacağın icra müdürlükleri dışında tahsil edilmesi halinde harç tahsilinin söz konusu olup olmayacağı, tahsil edilecekse ne şekilde tahsil edileceği konusunda uygulama boşluğu vardır.

Haricen yapılan tahsilatlarda harç ödenmesi söz konusu olacaksa, yapılacak idari bir düzenleme ile bunun usul ve esasları belirlenebilir, bu konuda İcra Dairelerinin görev ve sorumluluğu tespit edilebilir.